

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva ulica 20–25, 1000 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

PREDLOG
EVA 2024-1811-0018

Na podlagi drugega odstavka 3. člena Zakona o Zunanjih zadevah (Uradni list RS, št. 113/03 – uradno prečiščeno besedilo, 20/06 – ZNOMCMO, 76/08, 108/09, 80/10 – ZUTD, 31/15 in 30/18 – ZKZaš) in 112. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21 in 58/23) je Državni zbor Republike Slovenije na svoji seji dne.... sprejel naslednji

S K L E P :

Republika Slovenija priznava Državo Palestino kot neodvisno in suvereno državo.

Urška Klakočar Zupančič
P R E D S E D N I C A

Št.
Ljubljana,

O B R A Z L O Ž I T E V

Slovenija v Deklaraciji o zunanji politiki Republike Slovenije (DeZPRS-1) navaja samoodločbo narodov kot enega od temeljev za doseganje cilja okrepljenega multilateralnega sistema, na tej univerzalni pravici je utemeljena tudi slovenska državnost.

Slovenija v času prvega vala priznanj palestinske države (1988) še ni bila samostojen subjekt mednarodnega prava; priznala jo je nekdanja Jugoslavija. Državo Palestino je na dan 27. maja 2024 priznavalo 143 držav članic Organizacije združenih narodov (od tega 9 držav članic EU) ter Sveti sedež.

Slovenija je ves čas konsistentno podpirala bližnjevzhodni mirovni proces in vzpostavitev dveh držav, zavedajoč se, da bo to pomembno prispevalo k stabilnosti v tem območju. Slovenija sicer Palestinsko osvobodilno organizacijo (PLO) priznava za legitimno predstavnico palestinskega naroda. Poudarjamo pomen razlikovanja med palestinskim ljudstvom in njegovimi legitimnimi težnjami po lastni državi na eni strani ter teroristično organizacijo Hamas in njenimi terorističnimi dejanji na drugi strani.

Slovenija je v času svojega obstoja storila več korakov, ki jasno nakazujejo zunanjepolitično usmeritev glede palestinske državnosti ter pravice Palestincev do samoodločbe in do lastne države. 1. oktobra 2007 je Slovenija odprla Predstavniško pisarno v Ramali. 8. aprila 2011 je dvignila status Palestinske generalne delegacije v Rimu v Palestinsko misijo. S sklepom Vlade januarja 2014 se je status Predstavniške pisarne v Ramali spremenil v Urad v Ramali. Dvignjena je bila tudi raven akreditacije nerezidenčnega vodje diplomatske misije Palestine v Sloveniji. Od marca 2014 se v dvostranski komunikaciji uporablja naziv "Država Palestina".

Odbor za zunanjo politiko Državnega zbora je Vlado 19. septembra 2011 pozval, da aktivno sodeluje ter se zavzema za priznanje Palestinske države in njeno polnopravno članstvo v OZN. 28. novembra 2014 je zahteval od Vlade, da ob upoštevanju vseh vidikov in učinkov Državnemu zboru predloži sklep o priznanju Palestine ter Vlado pozval, da v prihodnosti zavzame pozitivno stališče do prizadevanj Palestine za članstvo v mednarodnih organizacijah in njihovih agencijah.

Slovenija je februarja 2024 sodelovala v postopku pred Meddržavnim sodiščem v Haagu, ki se nanaša na sporno delovanje Izraela v Gazi in na Zahodnem bregu, vključno z vzhodnim Jeruzalemom. Slovenija se je v svoji vlogi osredotočila tudi na pravico Palestincev do samoodločbe in do lastne države.

Kot izhaja tudi iz Deklaracije o trenutnih razmerah na območju Palestine in Izraela, ki jo je Državni zbor sprejel 28. novembra 2023, Slovenija izraža neomajno podporo rešitvi dveh držav, ki bi jo dosegli s pogajanjmi na podlagi meja iz leta 1967, upoštevajoč številne resolucije Varnostnega sveta in Generalne skupščine OZN, in bi vključevala dve suvereni, demokratični državi, ki bi sobivali v miru in varnosti, ob polnem spoštovanju mednarodnega prava. Slovenija še naprej podpira prizadevanja v mednarodni skupnosti, usmerjena v ponovno vzpostavitev pogovorov in mirovnih pogajanj med izraelsko in palestinsko stranjo.

Slovenija tudi kot nestalna članica Varnostnega sveta OZN vseskozi opozarja na nevarnost trenutne situacije zaradi nerešenega palestinskega vprašanja ter na nevarnost resne eskalacije v regiji. Bila je med pobudnicami resolucije Varnostnega sveta št. 2728, sprejete 25. marca 2024, ki je pozvala obe strani k premirju, k brezpogojni izpustitvi vseh talcev, zaščiti civilnega prebivalstva ter zagotovitvi humanitarne pomoči v Gazo. Slovenija si bo še naprej prizadevala za dosego miru in varnosti v širši regiji, kar je v njenem strateškem interesu ter za oživitvev bližnjevzhodnega mirovnega procesa.

Predsedniki vlad Irske, Malte, Slovenije in Španije so v izjavi, podpisani 22. marca 2024 ob robu Evropskega sveta, navedli, da so skupaj razpravljali o pripravljenosti za priznanje Palestine, in dejali, da bodo to storili, ko bo to pozitivno prispevalo k razmeram in bodo okoliščine primerne.

Španija, Irska in Norveška so 22. maja 2024 napovedale priznanje z 28. majem 2024.

Vlada Republike Slovenije je na seji 9. maja 2024 obravnavala sklep glede Predloga priznanja Palestine kot neodvisne in suverene države v mejah iz leta 1967 ali v katerih koli drugih mejah, dogovorjenih med Izraelom in Palestino ob nadaljnjem napredku glede dogovora o premirju v Gazi in izpustitvi talcev ter ob nadaljnjih reformnih prizadevanjih in opolnomočenju Palestinske oblasti s ciljem rešitve dveh držav. Vlada Republike Slovenije je prav tako sklenila, da bo sproti oz. najpozneje do 13. 6. 2024 ocenila uresničevanje pričakovanih dejanj iz prve točke sklepa ter bo v primeru doseženega napredka, predlog za priznanje Palestine kot neodvisne in suverene države posredovala Državnemu zboru.

Predsednik Vlade Republike Slovenije je v pismu voditeljem držav članic Evropske unije tiste, ki še niso priznali Palestine, pozval da se pridružijo procesu priznanja.

Priznanje bi na najbolj demonstrativen način potrdilo in zaščitilo pravico Palestinecev do samoodločbe. Ta pravica je univerzalna, potrdile so jo mnoge resolucije OZN. S tem priznamo, da obstaja njihovo ozemlje, prebivalstvo in oblast, ki jih Izrael sistematično spodkopava ter s tem izničuje perspektivo dveh držav. Kot mednarodno priznana država bodo Palestinci to pravico lažje dokončno uresničili.

Priznanje bi povečalo mednarodni pritisk na Izrael in Hamas, da se vrmeta k pogajanjem za stalno premirje in izpustitev talcev. To bi zaustavilo ubijanje civilistov, omogočilo dostavo humanitarne pomoči in razpravo o potrebnih korakih po koncu konflikta.

Izrael ne izkazuje, da ima razdelano dolgoročno strategijo za končanje konflikta v Gazi. Brez mednarodnega pritiska Izrael nima razlogov za spremembo svojega pristopa, ki se odraža v stopnjevanju izraelskih vojaških operacij na eni strani ter nespoštovanju zavezujočih resolucij Varnostnega sveta OZN in odredb Meddržavnega sodišča (ICJ) na drugi strani. Tožilec Mednarodnega kazenskega sodišča (MKS) je v primeru Situacija Palestina, ki poteka že od leta 2014, dal predlog za izdajo pripornih nalogov za tri voditelje Hamasa in predsednika vlade ter ministra za obrambo Izraela, saj naj bi tožilstvo zbralo trdne dokaze, da so bila na ozemlju Palestine zagrešena vojna hudodelstva in hudodelstva zoper človečnost. Priznanje Palestine bi pomenilo opolnomočenje Palestinske oblasti, da aktivno deluje v smeri preprečevanja mednarodnih hudodelstev in vzpostavi odgovornost za storilce takšnih dejanj.

Priznanje bi v obstoječih negotovih razmerah, ko se zdi, da mirovne rešitve ni na vidiku, vlilo potrebno upanje prebivalcem Palestine, da je perspektiva dveh držav nepovratna ter edina možna, pravična in vzdržna. Nobena druga rešitev ne more zagotoviti soobstoja, varnosti in napredka za Izraelce in Palestine na enakopravni osnovi.

Rešitev dveh držav ni konec procesa, ampak začetek reševanja ključnih vprašanj dveh enakovrednih držav. O reševanju odprtih vprašanj (konec okupacije, status Jeruzalema, varnostna zagotovila, potek meje oz. izmenjava ozemelj, vrnitev beguncev) se morata Izrael in Palestina pogovarjati kot dve samostojni in neodvisni državi, ne kot okupacijska sila in okupirano ozemlje.

Priznanje Palestine je v skladu s podporo mednarodne skupnosti in EU rešitvi dveh držav. Palestino je doslej priznalo več kot dve tretjini držav članic OZN, kar kaže na široko mednarodno podporo njeni državnosti.

Priznanje bi spodbudilo nadaljevanje reforme Palestinske oblasti, kar bi omogočilo bolj enakopravno sodelovanje v mirovnem procesu in izvajanje učinkovite oblasti v Gazi. S tem bi dodatno oslabili teroristično organizacijo Hamas in ji odvzeli možnost ponovitve terorističnega napada iz 7. oktobra 2023.

Priznanje Palestine bi prispevalo k miru in stabilnosti v regiji, saj bi okrepljeni Palestinski oblasti omogočalo večji nadzor nad ozemljem, obenem pa jih dodatno zavezalo načelom in pravilom mednarodnega prava.

Namen priznanja je tudi doseči regionalni mir oz. delati na širši regionalni rešitvi. Tako kot bi Izrael priznal Palestino, je potrebno doseči, da arabske države priznajo Izrael oz. njegovo pravico do obstoja.

S priznanjem želi Vlada Republike Slovenije poslati odločen politični signal, da je potrebno čimprej končati z nesorazmernim izraelskim vojaškim napadom na Gazo, ki je do sedaj povzročil materialno razdejanje in neobvladljivo humanitarno krizo. Vlada Republike Slovenije hkrati ponovno poudarja, da priznanje ni nagrada terorističnemu gibanju Hamas za teroristični napad na Izrael. S tem namenom pošilja sporočilo, da ima Izrael pravico do varnosti, kar vključuje nesprejemljivost terorističnih napadov na Izrael, vključno z zavržnim dejanjem zajetja talcev.

Na podlagi navedenih argumentov Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru Republike Slovenije, da Slovenija prizna Državo Palestino kot neodvisno in suvereno državo.